

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ЯК ГОЛОВНА ПЕРЕДУМОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Обертинський С. – ст. 4 курсу, гр. Фзвн -41
Науковий керівник – викладач Гріщенко І.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Сучасні тенденції розвитку світової економіки мають суперечливі й неоднозначні наслідки для національних економік, і перед Україною гостро постає проблема зміцнення державності та національної безпеки, що є запорукою виходу країни на траєкторію сталого економічного зростання. Одним з найважливіших сегментів національної системи ринкового господарства, який перетворює заощадження на інвестиції та перерозподіляє фінансові ресурси між секторами національної економіки, є фондовий ринок. Він дозволяє державі та суб'єктам господарювання розширювати коло джерел інвестування, не обмежуючись самофінансуванням та банківськими кредитами. З огляду на це, становлення надійного, ліквідного, ефективного та прозорого фондового ринку, який забезпечить цивілізований рівень інвестиційного процесу і практичні успіхи ринкових реформ, відповідає національним інтересам України та сприятиме зміцненню її економічного суверенітету.

Незважаючи на те, що впродовж останніх років в Україні досягнуто значного поступу в розвитку фондового ринку (сформовано правові, економічні та організаційні основи), ще не скоро його можна буде віднести до ринку, який реально і ефективно функціонує на загальноприйнятих в світі цивілізованих, зрозумілих для інвестора засадах. Він далекий від міжнародних стандартів, не відповідає запитам економіки країни і йому ще не притаманні прозорість, відкритість і доступність, упорядкованість та конкурентність. Ці проблеми обумовлюють необхідність теоретичного аналізу і узагальнення специфічного досвіду становлення і функціонування фондового ринку в Україні, визначення перспектив його подальшого розвитку та відповідності його стану національним інтересам держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження різних аспектів фондового ринку зробили західні вчені, зокрема, РАуербах, С.Бредлі, П.Гай, Г.Дефосе, Дж.Долан, Р.Едмістер, Т.Кемпбел, М.Міллер, Ф.Мишкін, П.Роуз, Р.Тьюлз, Е.Фама, К.Форбс, К.Хенінг.

Проблемам формування та розвитку фондового ринку приділяється певна увага і вітчизняними вченими – екокомістами. До сучасних робіт, присвячених цій тематиці, можна віднести наукові розробки М. Бурмаки, О. Василика, М. Гольцберга, А. Гриценка, В. Загорського, В. Колесника, В. Корнеєва, Д. Леонова, Ю. Лисенкова, С. Шендрула, С. Щозогового, В. Сокольського, О. Ромашка, А. Федоренка та інших.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням одержаних наукових результатів. Вирішальним чинником відродження економіки України є розвиток фондового ринку. Він має можливість через свої механізми мобілізувати інвестиційні ресурси для економічного зростання, розвитку науково-технічного прогресу, інноваційної діяльності, освоєння нових виробництв. Зростання економіки сприяє розвитку фондового ринку, але й розвиток фондового ринку також сприяє зростанню економіки. Дослідження свідчать, що за однакових умов країни з розвиненим банківським сектором та фондовим ринком розвиваються набагато швидше, ніж країни, в яких рівень розвитку цих інститутів є невисоким [1].

Фондовий ринок, що функціонує належним чином, може допомогти державі у вирішенні успадкованих проблем, оскільки спрощує процес нагромадження та розподілу капіталу між підприємствами, які є прибутковими та мають потенціал для розвитку. У цьому розумінні фондовий ринок виконує роль "мозку" економіки. Фондовий ринок, що ефективно функціонує, сприяє також проведенню реструктуризації підприємств, оскільки нові стратегічні інвестори будуть зацікавлені у модернізації виробничих процесів. Нарешті, фондовий ринок виконуватиме функцію підтримання фінансової стабільності громадян, надаючи їм можливість розміщувати свої заощадження. Це особливо важливо після того, як у результаті гіперінфляції на початку 90-х років громадяни втратили свої заощадження.

Перевагою фондового ринку є прямий зв'язок між інвестором та об'єктом інвестування, що забезпечується самоорганізацією фондового ринку. З одного боку, це мінімізує для інвестора операційні витрати, а з іншого – накладає на нього весь ризик інвестиційного рішення. Зниженню ризикованості на фондовому ринку сприяє діяльність інституціональних інвесторів, насамперед інвестиційних фондів та компаній, пенсійних фондів, страхових компаній, які шляхом акумуляції грошей вкладників, диверсифікують портфель належних їм цінних паперів, розв'язуючи таким чином питання оптимізації співвідношення доходності та ризикованості інвестицій. Це полегшується роботою Інфраструктури фондового ринку, яка включає рейтингові агентства, незалежних реєстраторів, депозитаріїв тощо, забезпечує підвищення надійності, прозорості та передбачуваності фондового ринку. Важливу роль відіграє законодавство, що захищає права інвесторів та перешкоджає шахрайству, зміцнюючи тим самим довіру до фондового ринку.

Література

1. Костіна Н.І., Марахов К.С. Проблеми формування фондового ринку в Україні //Фінанси України. – 2013. – №2. – С.30 – 36.
2. Єрмошенко М.М. Фінансова безпека держави : національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. – К.: Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2011.-209 с.
3. Махмудов О. Загрози для фінансової безпеки // Вісник УАДУ при Президентіві України . – 2015. – № 4.
4. Гріщенко І.В. Забезпечення стійкого розвитку підприємств малого і середнього бізнесу в Україні // Науковий вісник ВКІ «Реґіон: особливості розвитку і управління в умовах децентралізації влади». Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля». 2015. С. 113-116.

УДК 336.71

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ТА ЗАХОДИ ВПЛИВУ НБУ ЗА ПОРУШЕННЯ БАНКІВСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Обертинський С. – ст. 4 курсу, гр. Фзвн -41

Науковий керівник – викладач Гріщенко І.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Сучасний розвиток фінансової системи характеризується наявністю механізмів та інструментів регулювання з боку держави. За умови їх вмілого використання, законодавчі та виконавчі структури державної влади успішно здійснюють економічні перетворення в напрямі прискорення економічної стабілізації, переведення економіки у фазу зростаючої циклічності. Кожна держава розробляє свою систему регулювання, яка відповідає стану фінансової системи та економіки загалом. Вона формується під впливом історичного розвитку, стану демократичних інститутів у суспільстві та національних традицій. В нашій державі регуляційні функції зосереджені у Національному банку України (НБУ). Діяльність НБУ має вирішальний вплив на стабільність грошової одиниці, надійність банківських установ, дієвість платіжно-розрахункового механізму, що загалом визначає ефективність функціонування всієї економіки держави. Результати системного аналізу свідчать, що наша держава недостатньо використовує регулюючі механізми та важелі, які мають місце у розвинутих країнах світу. Окрім цього, в Україні відсутня довгострокова програма розвитку банківської системи, що звужує перспективи її розвитку.

Актуальність та значення теми полягають у тому, що від організації банківського нагляду з боку Національного банку України залежить дотримання банками нормативів, а як наслідок і оцінка роботи комерційних банків. Від ефективної системи банківського нагляду в Україні залежить забезпечення стабільності банківської системи, яка потребує з боку держави регулювання і нагляду, оскільки саме банки, на відміну від інших економічних суб'єктів ринку, містять у собі підвищену загрозу дестабілізації власної діяльності і провокування загальноекономічної кризи.

Саме на законодавчому рівні Національний банк України в змозі шляхом обов'язкового резервування певної частини ресурсів банків проводити роботу по забезпеченню стабільності грошового обігу і національної валюти, шляхом встановлення граничних нормативів платоспроможності та ліквідності знижувати загрозу стабілізації діяльності банків і вилучення вкладниками коштів з банків.

Метою дослідження є вивчення проблем та перспектив розвитку банківського нагляду в Україні.

Проблему банківського нагляду та управління ризиками в банківській діяльності в сучасних умовах досліджували такі вчені – В. І. Грушко, В. В. Крилова, В. Мігценко, А. Незнамова, П. П. Пасічник та ін.

Разом з тим, незважаючи на значний науковий доробок, дослідженнями не охоплено повною мірою питання особливостей механізму функціонування банківського нагляду в Україні та його ролі у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи, що власне і стало предметом цього дослідження.

Проблемним (нестабільним) є такий банк, у якого ліквідність або платоспроможність послаблені чи можуть погіршитися, якщо не відбудеться значного збільшення його фінансових ресурсів та поліпшення управління ризиками банківської діяльності. [1; с. 24].

У разі розгляду Національним банком питань щодо застосування до конкретного банку заходів впливу для надання пояснень може бути запрошено голову правління (ради директорів) або голову спостережної ради банку. Якщо розглядається питання про призначення тимчасового адміністратора або відкликання ліцензії банку, то ці особи для надання пояснень не запрошуюються.

Заходи впливу, що застосовуються Національним банком, мають бути адекватними конкретним порушенням, які були допущені банками. Вибір адекватних заходів впливу, які застосовуються до банків, має здійснюватися з урахуванням: характеру допущених банком порушень; причин, які зумовили виникнення виявлених порушень; загального фінансового стану банку; розміру можливих негативних наслідків для кредиторів і вкладників.

Для введення щоденного контролю за діяльністю банків і виконанням ними вимог щодо усунення допущених порушень Національним банком може встановлюватися особливий режим контролю за їх діяльністю [2; с. 8].

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Стабілізація банківської системи потребує постійного нагляду з боку НБУ,